

Konkurssiasiain neuvottelukunta

Suositus 20

9.9.2024

20 Yritystoiminnan selvittäminen ja seuranta yrityssaneerausmenettelyssä

Sisällys

20 YRITYSTOIMINNAN SELVITTÄMINEN JA SEURANTA YRITYSSANEERAUSMENETTELYSSÄ.....	0
1 Yleistä	2
2 Toiminnan selvittäminen ja tarkastaminen.....	3
2.1 Yleistä	3
2.2 Selvittäjän selvitys- ja tarkastustoimet.....	3
2.3 Erityistarkastus	3
3 Taloudellisen tilanteen seuranta.....	5
3.1 Taloushallinnon ohjeistaminen.....	5
3.2 Uusien velkojen ja saneerausvelkojen erotteleminen ja seuranta.....	5
3.3 Kirjanpito ja taloushallinnon raportit	6
4 Selvittäjän ensiarvio	6
4.1 Yleistä	6
4.2 Ensiarvion laatiminen ja toimittaminen	7
4.3 Ensiarvion sisältö	7
4.4 Salassapitovelvollisuudesta muistuttaminen	9
5 Asiantuntijoiden käyttö.....	9
6 Saneerausmenettelyn jatkamisedellytysten arviointi	10
6.1 Menettelyn keskeyttämisperusteet	10
6.2 Keskeyttämisvaatimus	13
6.3 Saneerausmenettelyn lakkaaminen konkurssin johdosta.....	13

1 Yleistä

Selvittäjän tehtävänä on menettelyn tarkoituksen toteuttamiseksi ja velkojien edun valvomiseksi selvittää velallisen varat, velat ja muut sitoumukset sekä velallisen taloudelliseen asemaan ja sen odotettavissa olevaan kehitykseen vaikuttavat seikat, seurata ja valvoa menettelyn kohteena olevan velallisen toimintaa menettelyn aikana sekä huolehtia tarpeellisessa laajuudessa velallisen ennen menettelyn alkamista harjoittaman toiminnan tarkastuksesta (Laki yrityksen saneerauksesta YSL 1993/47, YSL 8 §:n 1 momentin, 2 ja 3 kohta).

Velalliseen kohdistuvien selvitys ja tarkastustoimenpiteiden lisäksi selvittäjän on säännöllisesti seurattava velallisen tilaa ja arvioitava yritystoiminnan kannattavuutta ja tervehdyttämiskelpoisuutta. Jos toiminta menettelyn aikana on kannattamatonta, yrityksellä ei ole mahdollisuutta selviytyä saneerausmenettelyn kustannuksista tai muista uusista veloista, mikä on yleensä syy keskeyttää menettely.

Selvittäjän on kiinteässä kuukauden määräajassa saneerausmenettelyn alkamisesta laadittava selvittäjän ensiarvio. Selvittäjän on lisäksi säännöllisesti ja aina, kun tarvetta ilmenee, tiedotettava seuranta-, valvonta- ja tarkastustehtäväänsä liittyvistä toimistaan ja havainnoistaan velkojatoimikunnalle tai, jos sellaista ei ole, velkojille sekä neuvoteltava näiden kanssa merkittävistä päätöksistä ennen niiden tekemistä. Jos selvittäjän tietoon tulee, että velallinen on olennaisesti laiminlyönyt maksaa saneerausvelkoihin kuulumattomia velkojaan, selvittäjän on tiedotettava myös tästä (YSL 11 §).

Tässä suosituksessa käsitellään saneerausmenettelyn jatkamisedellytysten arviointiin ja menettelyn keskeyttämiseen liittyviä selvittäjän selvitys-, tarkastus- ja seurantatehtäviä, selvittäjän ensiarviota sekä menettelyn keskeyttämistä.

2 Toiminnan selvittäminen ja tarkastaminen

2.1 Yleistä

Selvittäjän on huolehdittava siitä, että velallisen toiminta sekä ennen menettelyn alkamista että sen alkamisen jälkeen tulee selvitettyksi ja tarkastetuksi tarpeellisessa laajuudessa. Selvittäjä päättää selvitystoimien ja tarkastusten tarpeellisuudesta, laajuudesta, painopisteistä ja tekijästä. Selvittäjä voi käyttää apunaan asiantuntijoita (ks. osio 5).

2.2 Selvittäjän selvitys- ja tarkastustoimet

Saneerausmenettelyssä on selvitettävä ja tarkastettava ainakin:

- yhtiön velat ja muut sitoumukset,
- yhtiön omaisuus, mukaan lukien saatavat,
- väliaikaisen maksukiellon noudattaminen,
- saneerausmenettelyn alkamisen jälkeinen rahaliikenne (maksukiellon noudattaminen),
- yhtiön sisäisen ja ulkoisen laskennan taso ja esimerkiksi tilinpäätösinformaation oikeellisuus,
- vastuuhenkilöiden toiminta ennen yhtiön saneerausmenettelyä,
- osakeyhtiölain noudattaminen (vahingonkorvausperusteet, varojenjako),
- takaisinsaantiperusteet,
- lakisääteisten vakuutusten hoitaminen sekä
- vero- ja valvontailmoitusten jättäminen.

Selvitystyössä ja tarkastuksessa on kiinnitettävä riittävästi huomiota velallisen taloudellisten vaikeuksien syihin.

2.3 Erityistarkastus

Erityistarkastuksen teettäminen voi olla tarkoituksenmukaista, jos selvittäjä ei itse saa selvitettyä asioita tarpeellisessa laajuudessa. Tärkeää on, että

tarkastustoimeksiannot rajataan saneerauksen kannalta olennaisiin seikkoihin.

Erytystarkastuksessa voidaan yllä luetellun lisäksi käsitellä esimerkiksi seuraavia asioita:

- velkojen ryhmittely saneerausvelkoihin sekä väliaikaisten kieltojen ja saneerausmenettelyn aikana syntyneisiin velkoihin
- tehtyjen saneeraustoimenpiteiden ja suunnitelmien arviointi sekä yhtiön saneerauskelpoisuuteen liittyvät havainnot.

Erytystarkastustoimeksiannot on syytä kilpailuttaa.

Erytystarkastuksen toimeksianto on syytä tehdä kirjallisena. Toimeksiannon yhteydessä on tarpeen sopia mm. erityistarkastustyön veloitusperusteista, aikataulusta, laajuudesta, velallisen kuulemisesta ja siitä, kenelle tarkastaja toimittaa kertomuksen. Veloitusperusteena voi olla tuntiveloitus tai etukäteen sovittu kokonaishinta. Käytettäessä veloitusperusteena tuntiveloitusta selvittäjän on yleensä syytä pyytää kokonaiskustannuksista arvio.

Erytystarkastustoimeksiannon yhteydessä on tarkoituksenmukaista sopia, kuinka pitkältä ajalta velallisen toimintaa tarkastetaan. Takaisinsaantiperusteiden selvittämiseen riittää useimmiten liiketapahtumien tarkastaminen määräpäivää edeltävältä kahdelta vuodelta. Liiketoiminnan luovuttaminen, läheisten väliset oikeustoimet tai vastuuhenkilöiden saneerausta edeltävän toiminnan selvittäminen edellyttävät usein tarkastuksen ulottamista tätä pidemmälle ajalle.

Selvittäjä huolehtii siitä, että tarkastaja saa käyttöönsä tarkastuksessa tarvittavan materiaalin ja tiedot. Selvittäjän tulee kehottaa tarkastajaa oma-aloitteisesti täydentämään tarkastettavaa materiaalia ulkopuolisille tehtävin tiedusteluin, jos se on asioiden selvittämiseksi tarpeen. Selvittäjän tulee huolehtia erityistarkastuksen toimittamisesta siten, että mahdolliset takaisinsaantikanteet voidaan panna vireille vuoden määräajassa menettelyn alkamisesta erityisesti silloin, kun tarkastustyön tarkoituksena on selvittää mahdollisia takaisinsaantiperusteita.

3 Taloudellisen tilanteen seuranta

3.1 Taloushallinnon ohjeistaminen

Selvittäjän ja velallisen on syytä heti saneerausmenettelyn alkaessa sopia taloudellisen tilanteen säännöllisestä seurannasta. Taloudellisen tilanteen seurannalla tarkoitetaan sekä rahoituksen että yritystoiminnan kannattavuuden seuranta. Taloushallinnon ja sen raportointijärjestelmien on pystyttävä tuottamaan luotettavaa ja ajantasaista tietoa velallisen taloudellisesta tilanteesta, minkä vuoksi velallisen taloushallinnon ohjeistus on tärkeää.

3.2 Uusien velkojen ja saneerausvelkojen erottelu ja seuranta

Uusien velkojen ja saneerausvelkojen erottelu kirjapidossa on tarpeen eri asemassa olevien velkojen käsittelyn ja seurannan helpottamiseksi.

Velkojen jatkuva seuranta yhdessä velallisen ja kirjanpitäjän kanssa on tärkeää. Selvittäjän on ilmoitettava velalliselle, milloin ja mitä tietoja velallisen on toimitettava selvittäjälle uusista veloistaan. Jos uusien velkojen maksamisessa ilmenee ongelmia, tästä on neuvoteltava velallisen ja velkojatoimikunnan/velkojien kanssa.

Saneerauksen onnistumisen kannalta on tärkeää, että tervehdyttämiskelpoinen yritystoiminta voi jatkua mahdollisimman normaalisti saneerausmenettelyn alkamisen jälkeen. Tämä voi puoltaa uuden luottorahoituksen hankkimista. Uusien velkojen määrän merkittävä kasvaminen voi toisaalta vaarantaa saneerausvelkojen asemaa menettelyn aikana syntyneiden velkojen etuoikeuden vuoksi. Ne eivät siten saisi muodostua liian suureksi suhteessa velallisen maksuvalmiuteen ja maksukykyyn.

Jos selvittäjän tietoon tulee, että velallinen on olennaisesti laiminlyönyt uusien velkojen maksun, tästä on ilmoitettava velkojatoimikunnalle/velkojille. Selvittäjän on myös pohdittava, onko kysymyksessä menettelyn keskeyttämisperuste osiossa 6.1 esitetyn mukaisesti.

3.3 Kirjanpito ja taloushallinnon raportit

Lähtökohtana voidaan pitää, että velallisen edellytetään toimittavan selvittäjälle oma-aloitteisesti kirjanpidon raportit (vähintään tuloslaskelma ja tase) kuukausittain. Selvittäjälle voidaan myös antaa suora sähköinen yhteys velallisen kirjanpitojärjestelmään.

Kuukausittainen kirjanpito on syytä edellyttää tehtäväksi aina 1–2 viikon sisällä kuukauden viimeisestä päivästä, koska kirjanpitolain minimitaso ei riitä oikea-aikaisten raporttien aikaansaamiseksi saneerausmenettelyssä.

Menettelyn alkamisajankohdalle on laadittava välitilinpäätös, josta saadaan paljon yrityksen saneerauksessa tarvittavaa tietoa. Välitilinpäätöksen ei tarvitse olla tilintarkastettu, ellei selvittäjä toisin katso. Välitilinpäätöksestä saadaan esimerkiksi luvut konkurssivertailulaskelmaan ja tiedot mahdollisten yritysikiinnitysvelkojen vakuuden määrittämiseen. Lisäksi välitilinpäätöksen kautta voi tarkastaa saneerausvelkoja ja mahdollisia kuittauksia.

Saneerausmenettelyn alussa on tärkeää laatia kassavirtalaskelma selvittäjän harkitsemassa laajuudessa sekä budjetti velallisen kanssa sovittavalle ajanjaksolle. Hyvä lähtökohta kassavirtalaskelmalle on muutaman kuukauden rullaava kassavirtaennuste 12 kuukauden kuukausittaisen kassavirtaennusteen lisäksi.

Tarvittaessa tarpeellisten taloushallinnon raporttien ja selvitysten aikaansaamiseksi selvittäjä voi isommissa yrityksissä käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita, vaikka lähtökotana on, että velallisen taloushallinto itse laati tarvittavat raportit (ks. osio 5).

4 Selvittäjän ensiarvio

4.1 Yleistä

Selvittäjän on kuukauden kuluessa saneerausmenettelyn alkamisesta annettava selvittäjän ensiarvio. Ensiarvio sisältää 1) saneeraushakemukseen nähden olennaiset uudet tai poikkeavat tiedot velallisen taloudellisesta tilanteesta ja taloudellisten vaikeuksien syistä sekä

2) arvion yritystoiminnan elinkelpoisuudesta ja tervehdyttämiskeinoista sekä menettelyn jatkamisen kannalta merkittävistä seikoista (YSL 11 §).

4.2 Ensiarvion laatiminen ja toimittaminen

Ensiarvio on annettava velkojatoimikunnalle, suurimmille velkojille ja pyynnöstä muillekin velkojille sekä velalliselle kuukauden kuluessa menettelyn alkamisesta.

Ensiarvion antamiselle ei voi pyytää tai saada tuomioistuimelta pidennystä.

Selvittäjä toimittaa ensiarvion YSL 81 §:n mukaista tarkoituksenmukaisinta tapaa käyttäen ja tallentaa sen konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden asianhallintajärjestelmä Kostiin.

Siinä tapauksessa, että selvittäjä jo ennen ensiarvion laatimiselle säädettyä kuukauden määräaikaa havaitsee menettelyn keskeyttämisperusteen, ei selvittäjän pidä odottaa määräajan päättymistä keräämiensä tietojen toimittamiseksi, vaan tarvittaessa hakea menettelyn lakkaamista viipymättä. Selvittäjä esittää keskeyttämishakemuksessa velallisen taloudellista tilaa koskevat seikat.

4.3 Ensiarvion sisältö

Ensiarvion on tarkoitus olla sisällöltään tiivis. Ensiarvio sisältää selvittäjän omat havainnot saneeraushakemukseen nähden olennaisista uusista tai poikkeavista tiedoista, selvittäjän oman arvion yritystoiminnan tervehdyttämiskelpoisuudesta ja -keinoista sekä menettelyn jatkamisedellytyksistä. Ensiarviossa ei pidä toistaa hakemuksessa, sen liitteessä tai saneerausmenettelyn aloittamispäätöksessä olevia tietoja, eikä siinä pidä listata yksityiskohtaisia yritystietoja. Selvittäjän on aina pyrittävä mahdollisimman selkeään ja tiiviiseen ilmaisutapaan.

Ensiarvion sisältämän tiedon tulisi keskittyä menettelyn jatkamisen kannalta ja velkojien näkökulmasta olennaiseen tietoon, kuten keskeyttämisperusteisiin.

Ensiarvioon on sisällytettävä hakemukseen nähden uudet tai poikkeavat tiedot. Näitä voivat olla esimerkiksi tiedot, jotka ovat käyneet ilmi vasta selvittäjän perehdyttyä yritykseen ja sen toimintaan tai joiden osalta

selvittäjä on tullut erilaiseen käsitykseen kuin mitä hakemuksessa on esitetty. Selvittäjä voi harkintansa mukaan tai velkojan pyynnöstä lähettää velkojille saneeraushakemuksen ensiarvion lisäksi.

Selvittäjällä on harkintavaltaa sen suhteen, mitä hän pitää kunkin velallisen kohdalla olennaisena. Saneerausmenettelyn kannalta olennaisten tietojen määrä ja yksityiskohtaisuuden taso riippuvat käytännössä merkittävästi yrityksen koosta, toiminnan laajuudesta ja velkojen määrästä sekä hakemuksen tasosta. Olennaisia tietoja voisivat olla esimerkiksi hakemusta eritellymmät tasetiedot tai olennaiset muutokset hakemuksen liitteenä toimitettuun saatavaluetteloon, jos selvittäjä pitää niitä kyseisen velallisen kohdalla olennaisina tietoina.

YSL 69 §:n 2 momentin nojalla puoltihakemuksiin ei ole liitettävä velallisen selvitystä taloudellisten vaikeuksien keskeisistä syistä. Näin ollen puoltihakemuksista tässä kohtaa esitettävät tiedot voivat muodostua jossain määrin muita hakemuksia laajemmiksi. Useiden menettelyiden osalta tiedot voidaan kuitenkin toimittaa hyvinkin tiiviissä muodossa.

Ensiarviossa on aina oltava selvittäjän oma arvio yritystoiminnan elinkelpoisuudesta ja tervehdyttämiskeinoista sekä menettelyn jatkamisen kannalta merkittävistä seikoista tai poikkeustapauksessa perusteltu syy sille, miksei arviota voi antaa. Arviossaan selvittäjän on tiiviisti avattava senhetkisiä näkemyksiään siitä, voidaanko yrityksen toiminta saada kannattavaksi ja millä keinoilla sekä perustelut arviolle.

Yritystoiminnan tervehdyttämiskelpoisuuden arvioimiseksi selvittäjän on perehdyttävä ainakin toiminnan kannattavuuden, taseaseman ja kassatilanteen kehitykseen. Lisäksi selvittäjän on käytävä läpi yrityksen toimintaa, markkinointia, tuotteita, toimintaympäristöä ja kustannusrakennetta.

Ensiarvioon sisällytettäviä menettelyn jatkamisen kannalta merkittäviä tietoja ovat esimerkiksi tiedot ja arviot uuden rahoituksen tarpeesta ja hankkimismahdollisuuksista, uusista veloista ja yrityksen tulevaisuudennäkymistä.

Ensiarviossa selvittäjän on myös selostettava mahdollisia keskeyttämisperusteisiin liittyviä havaintoja, joita selvittäjä ei kuitenkaan ole arvioinut niin vakaviksi, että hän olisi jo vaatinut menettelyn keskeyttämistä.

4.4 Salassapitovelvollisuudesta muistuttaminen

Ensiarviossa on muistutettava salassapitovelvollisuudesta, mieluiten heti asiakirjan alussa. Salassapitolauseke voi olla seuraavan sisältöinen:

Tämä asiakirja sisältää salassa pidettäviä tietoja, joiden osalta yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993, jälj. YSL) 14 § ja 95 § säättävät seuraavaa:

”Selvittäjä, velkojatoimikunnan jäsen tai velkoja, näiden palveluksessa oleva henkilö taikka näiden käyttämä avustaja tai asiantuntija ei saa luvatta ilmaista eikä käyttää yksityiseksi hyödykseen velallisen taloudellista asemaa, liikesuhteita taikka liikesalaisuutta koskevia seikkoja, jotka hän on menettelyn yhteydessä saanut tietoonsa.” (YSL 14 §)

”Se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo 14 §:ssä säädetyn salassapitovelvollisuuden, on velvollinen korvaamaan velalliselle tämän vuoksi aiheutuneen vahingon.” (YSL 95 §)

Salassapitovelvollisuuden rikkomisen voi myös olla rangaistavaa esimerkiksi yrityssalaisuuden rikkomista tai salassapitorikoksia ja -rikkomuksia koskevien rikoslain säännösten nojalla (ks. rikoslaki 30:5 ja 38:1 ja 2).

5 Asiantuntijoiden käyttö

Selvittäjällä on oikeus käyttää tehtäviensä suorittamisessa apunaan asiantuntijoita.

Erityistarkastuksen lisäksi liiketaloudelliset selvitykset ja laskelmat, verotukseen liittyvät kysymykset ja oikeudellisten erityiskysymysten selvittäminen saattavat edellyttää asiantuntijan käyttöä. Asiantuntijaa voi olla syytä käyttää myös esimerkiksi velallisen toiminnallisen tervehdyttämisen suunnitteluun ja toteuttamiseen tai toimialatuntemuksen tuomiseen. Myös esimerkiksi velallisen merkittävästä omaisuudesta voi olla tarpeen hankkia ulkopuolinen arvio vakuuden arvon määrittämistä ja konkurssivertailua varten.

Velallisen henkilökuntaa tai yrityksen omaa tilintarkastajaa tulee kuitenkin mahdollisuuksien mukaan käyttää esimerkiksi raporttien, laskelmien ja

ennusteiden tuottamiseen sekä tositeaineiston kopiointiin. Tarkastuskustannusten vähentämiseksi tulee lisäksi käyttää hyväksi jo tehtyjä selvityksiä.

Ennen kustannuksiltaan merkittäviä tarkastus- tai selvitystoimeksiantoja selvittäjän on neuvoteltava velkojatoimikunnan tai suurimpien velkojien kanssa. Lisäksi selvittäjän on informoitava velallista tarkastustarpeesta ja annettava tälle arvio tarkastuskustannuksista.

6 Saneerausmenettelyn jatkamisedellytysten arviointi

6.1 Menettelyn keskeyttämisperusteet

Perusmuotoinen saneerausmenettely voidaan määrätä lakkaamaan, jos menettelylle ilmenee YSL 7 §:ssä tarkoitettu este. Varhaisen saneerausmenettelyn keskeyttämisperusteista säädetään YSL 4 c §:ssä.

Perusmuotoisen saneerausmenettelyn yhtenä este- ja keskeyttämisperusteena on se, että velallinen on maksukyvytön ja on todennäköistä, että maksukyvyttömyyttä ei saneerausohjelman avulla voida poistaa tai että sen uusiutumista ei voida torjua muuten kuin lyhytaikaisesti (YSL 7 §:n 1 momentin 1 kohta). Jos on nähtävissä, ettei yritystä saada kuntoon kannattavuuden, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden puolesta, menettely on keskeytettävä. Maksuvalmiuden arvioimisessa kassavirtalaskelma on avainasemassa.

Varhaisen saneerausmenettelyn este- ja keskeyttämisperusteena oleva maksukyvyttömyys (YSL 4 c §:n 1 momentin 1 kohta) ja perusmuotoisen saneerausmenettelyyn este- ja keskeyttämisperusteena oleva korjauskelvoton maksukyvyttömyys (YSL 7 §:n 1 momentin 1 kohta) ei estä menettelyn jatkamista tilanteissa, joissa yrityksen varallisuus tai olennainen osa siitä on todennäköisesti luovutettavissa toiminnallisena kokonaisuutena YSL:n mukaisessa järjestyksessä (ns. realisaatiosaneeraus).

Maksukyvyttömyys ei myöskään edellytä varhaisen saneerausmenettelyn keskeyttämistä tilanteessa, jossa menettely voidaan jatkaa perusmuotoisena saneerausmenettelynä, tai jos velallisen

saneerausohjelma saadaan vahvistetuksi kieltojen 12 kuukauden enimmäisajan puitteissa.

Selvittäjän tai tilintarkastajan erityistarkastuslaskun ennakkolaskun maksamattomuutta saatetaan pitää osoituksena siitä, että velallisen varat eivät riitä saneerausmenettelystä aiheutuvien kustannusten kattamiseen, mikä on saneerausmenettelyn keskeyttämisperuste. (Ks. YSL 7 §:n 1 momentin 2 kohta ja YSL 4 c §:n 1 momentin 2 kohta).

Sekä perusmuotoisessa että varhaisessa saneerausmenettelyssä se, että velallinen ei kykene maksamaan menettelyn alkamisen jälkeen syntyviä velkoja, on saneerausmenettelyn keskeyttämisperuste (Ks. YSL 7 §:n 1 momentin 3 kohta ja YSL 4 c §:n 1 momentin 3 kohta). Ainakin vähäistä suurempien uusien velkojen maksamattomuus on vahva osoitus keskeyttämisperusteen käsillä olosta.

YSL 7 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan perusmuotoista saneerausmenettelyä ei voitaisi aloittaa ja jo aloitettu menettely olisi keskeytettävä, jos on perusteltua syytä olettaa, että hakemuksen pääasiallisena tarkoituksena on velkojan perintätoimien estäminen tai muu velkojan taikka velallisen oikeuden loukkaaminen. Säännöksen tarkoituksena on saneerausmenettelyn väärinkäytön torjuminen. Menettelyn väärinkäytöstä on kysymys, jos on perusteltua syytä olettaa, että hakemuksen pääasiallisena tarkoituksena ei ole saneerausohjelman aikaansaaminen ja perintäkiellon voimaan saattaminen saneerausedellytysten turvaamiseksi, vaan nimenomaan velkojan perintätoimien estäminen ainakin tilapäisesti. Myös perusteltu epäily siitä, että velallinen on ennen hakemuksen tekemistä siirtänyt omaisuuttaan pois velkojien ulottuvilta tai tehnyt muita toimia, jotka ovat ilmeisessä ristiriidassa suunnitelmallisten saneerauspyrkimysten kanssa, voi olla säännöksessä tarkoitettu menettelyn keskeyttämisperuste. Velallisen taikka velallisyrittäjän omistajien tai johdon aikaisemmin harjoittamassa muussa toiminnassa todetut väärinkäytökset velkojien vahingoittamiseksi voivat, etenkin jos ne ovat olleet toistuvia tai muuten suunnitelmallisia, niin ikään antaa perustellun aiheen olettaa hakemuksella pyrittävän velkojien oikeuden loukkaamiseen, jollei tätä vastaan puhuvia seikkoja ole käsillä. Keskeyttämissakemus voi olla perusteltua tehdä YSL 7 §:n 1 momentin 4

perusteella myös, kun on ilmeistä, ettei merkittäviä osakas- tai lähipiirilainoja saada maksetuksi menettelyn aikana.

Osakas- tai lähipiirilainojen maksamatta jättäminen voi olla myös YSL 7 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu perusmuotoisen saneerausmenettelyn keskeyttämisperuste. Säännöksen mukaan perusmuotoista saneerausmenettelyä ei voitaisi aloittaa tai jatkaa, jos on perusteltua syytä olettaa, että ei ole edellytyksiä saneerausohjelman aikaansaamiselle tai vahvistamiselle. Tällainen tilanne voi olla käsillä esimerkiksi, jos jo ennalta on ilmeisen selvää, että velallinen perustellusta syystä ei nauti sellaista vähimmäisluottamusta velkojen taholta, joka olisi välttämätön saneerausohjelman vahvistamisedellytysten täyttymiseksi, taikka että saneerausohjelman vahvistamiselle on velallisen tai velallisyhtiön omistajan tai johdon rikoksiin perustuva este. Säännöksessä tarkoitettu este tai keskeyttämisperuste voi olla käsillä myös sen vuoksi, että velallinen kieltäytyy sellaisesta myötävaikutuksesta, joka olisi välttämätön toteuttamiskelpoisen saneerausohjelman aikaansaamiseksi.

YSL 4 c §:n 1 momentin 4 kohdan ja YSL 7 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan olennaiset puutteet tai virheet velallisen kirjanpidossa ovat este saneerausmenettelyn aloittamiselle tai jatkamiselle. Kirjanpidon puutteellisuus vaikeuttaa saneerauksen toteuttamista. Velallista koskevana vähimmäisvaatimuksena voitaneen pitää sitä, että kirjanpito antaa luotettavan kuvan velallisen taloudellisesta asemasta. Yksittäiset, merkitykseltään vähäiset puutteet tai virheet eivät liene saneerausmenettelyn jatkamisen este.

Perusmuotoisen saneerausmenettelyn keskeyttämisperusteena voi olla myös velallisen tai velallisyhtiön johtoon kuuluvan henkilön syyllistyminen esimerkiksi velallisen rikokseen, kirjanpitorikokseen tai liiketoimintakiellon rikkomiseen tai syyte, tai perusteltu epäily näistä (YSL 7 § 2 momentti).

Yllä mainitut esimerkit saneerausmenettelyn keskeyttämisvaatimuksen tekemistä yleensä edellyttävistä tilanteista voivat tulla arvioitaviksi usean YSL 4 c §:ssä ja YSL 7 §:ssä luetellun este- ja keskeyttämisperusteen perusteella. Viime kädessä tuomioistuin ratkaisee kunkin keskeyttämisperusteen olemassaolon.

6.2 Keskeyttämisvaatimus

Havaitessaan keskeyttämisperusteen selvittäjän voi harkintansa mukaan ensin neuvotella asiasta velallisen ja velkojatoimikunnan tai suurimpien velkojien kanssa ennen keskeyttämisvaatimuksen tekemistä.

Selvittäjän lisäksi menettelyn keskeyttämisvaatimuksen voi tehdä velkoja tai velallinen.

6.3 Saneerausmenettelyn lakkaaminen konkurssin johdosta

Jos velallinen asetetaan konkurssiin saneerausmenettelyn alettua, saneerausmenettely lakkaa.

Saneerausmenettelyn alettua velallinen voidaan velkojan hakemuksesta asettaa konkurssiin vain, jos velallinen menettelyn alkaessa oli maksukyvytön ja olosuhteet ovat sellaiset kuin 7 §:n 1 momentin 1 kohdassa mainitaan tai jos konkurssihakemus perustuu saneeraushakemuksen vireilletulon jälkeen syntyneen velan maksun laiminlyöntiin. Jälkimmäisessä tapauksessa tuomioistuimen on kuultava selvittäjää, ja konkurssiin asettamista voidaan velallisen vaatimuksesta lykätä enintään kuukaudella, jos siihen on saneerausmenettelyn jatkamisen kannalta erityisen painava syy. Lykkäämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta (YSL 24.3 §).

Saneerausmenettelyn aikana velallinen ei saa luovuttaa omaisuuttaan konkurssiin ilman selvittäjän suostumusta (YSL 29.2 § 8 k).

Kari Jaatinen
puheenjohtaja

Marina Vatanen
sihteeri